

LFV ÄR LEDANDE I BRANSCHEN OCH UTVECKLAR NYA LÖSNINGAR

Den 1 september startade LFVs och Saabs gemensamma bolag Saab Digital Air Traffic Solutions sin verksamhet. Bolagets uppdrag är att marknadsföra, sälja, utveckla och driva digital fjärrstyrd flygtrafikledning. Johan Klintberg har utsetts till bolagets vd som ska ta sig an den spännande och utmanande uppgiften att etablera bolaget och dess tjänster på världsmarknaden.

LFVs RTC, Remote Tower Center i Sundsvall, byggs ut för att skapa plats för ytterligare flygplatser som ska fjärrstyras på distans, Sundsvall och Linköping.

Under våren startade LFV och Swedavia ett arbete för att gemensamt utreda förutsättningarna för fjärrstyrd flygtrafikledning vid fem av Swedavias flygplatser: Kiruna, Umeå, Östersund, Visby och Malmö. Om båda parter beslutar att gå vidare så kommer ett RTC att byggas i anslutning till LFVs kontrollcentral på Arlanda och ha kapacitet att kunna hantera och serva alla de fem flygplatserna. I arbetet belyses operativa, tekniska och kommersiella aspekter på fjärrstyrd flygtrafikledning för respektive flygplats och Försvarsmakten. Resultatet av arbetet ska presenteras för båda parter styrelser under senare delen av hösten 2016.

LFVs ekonomi

Under årets första nio månader ökade antalet flygrörelser i svenskt luftrum med drygt 1 procent. Det innebär att LFVs flygledare då har hanterat cirka 545 000 flygplan på väg inom Sverige och överflygande trafik.

Det är dock inte enbart antalet flygrörelser som avgör

GD Olle Sundin på besök i tornet på Umeå Airport.

LFVs intäkter utan de baseras på antalet Service Units som beräknas som en kombination av rörelser, flygplansvikter och flugen sträcka i svenskt luftrum. Antalet Service Units sjunker. Prognosen för 2016 pekar på ett minusresultat till följd av att det låga ränteläget påverkar LFVs pensionsskuld.

LFV bedriver ett intensivt effektiviseringsarbete för att möta omvärldens krav på sänkta kostnader och avgifter.

LFVs kommersiella tjänster

Beträffande marknaden för kommersiella tjänster så när prognosen för närvarande inte upp till försäljningsmålen som tidigare satts för året. I september meddelade norska Torp Lufthavn att LFV inte fick kontraktet på flygtrafikledning. Med vårt norska dotterbolag LFV Norway AS har vi etablerat oss på den norska marknaden och fortsätter att bevaka den.

LFV investerar

Vid flera tillfällen under året har flygning utan transponder över framför allt södra Östersjön rapporterats. För att LFVs flygledare ska ha bättre kontroll över Östersjöns luftrum har vi beslutat att investera i en ny primärradar som kommer att placeras i Blekinge. Första spadtaget beräknas tas under första kvartalet 2017.

Under tredje kvartalet pågick slutfasen av förberedelserna för att börja installera WAM eller Wide Area Multilateration. Den tekniken kommer både att ersätta och komplettera befintliga LFVs befintliga radaranläggningar.

LFV fortsätter att utveckla och effektivisera.

Olle Sundin, generaldirektör

FINANSIELL SUMMERING

Flygtrafiken

Det totala antalet luftströmmar ökade med 1,2 procent till 545 000 under årets första nio månader. Inrikes rörelser ökade med 1,4 procent medan utrikes ökade med 3,0 procent. Den överflygande trafiken står för en liten minskning om 0,5 procent.

LFVs fakturering till flygbolagen baseras på service units, vilka har haft en svagare utveckling än antalet rörelser och minskade med 0,2 procent.

Periodens resultat

Periodens resultat efter finansiella poster uppgår till 104 mkr. Resultatet är lägre än samma period 2015 då resultatet efter finansiella poster uppgick till 166 mkr. Årets resultat ligger, trots försämringen, väl i nivå med förväntad utveckling.

Faktorer som påverkat resultatutvecklingen jämfört med föregående år är främst den avgiftssänkning som genomfördes 1 januari 2016, relativt svag trafikutveckling samt ökade personalkostnader.

Den fortsatt låga räntenivån förväntas påverka helårsresultatet negativt genom ytterligare ökning av LFVs pensionsskuld samt minskade möjligheter till avkastning på likvida medel.

Rörelseintäkter

Rörelseintäkterna uppgår till 2 148 mkr (2 125). Den 1 januari 2016 sänktes de svenska undervägsavgifterna med 4,9 procent. Prissänkningarna är ett led i det europeiska samarbetet för effektivisering av flygtrafikledning. Att intäkterna ändå ökat beror på att tredje kvartal 2015 belastades med en tillfällig reservering för osäkra intäkter rörande avräkningar för åren 2012 – 2014 (-27 mkr). En reservering som löstes upp i kvartal fyra efter besked från Europakommissionen beträffande ersättning för så kallade okontrollerbara kostnader.

Ersättning för lokal flygtrafikledning har minskat något jämfört med 2015 eftersom flygtrafikledningen vid två flygplatser övergick från LFV till annan aktör vid senaste årsskiftet.

I posten Kommersiella intäkter ingår ersättning från intressebolaget NUAC med 545 mkr (503) främst avseende ersättning den personal som ställs till NUACs föfogande för trafikledning i det svenk/danska lufttrummet. Motsvarande belopp återfinns också som kostnad under ”Diverse externa kostnader” då LFV köper dessa tjänster från NUAC.

Intäkter från övrig kommersiell verksamhet härrör främst från den internationella exportverksamheten, med uppdrag framför allt i Förenade Arabemiraten och Norge, nationella flygplatsuppdrag inom teknikområdet samt expertis och konsultstöd vid utbildningsverksamhet med mera.

Bidragsfinansiering för LFVs arbete inom forskning och innovation är den huvudsakliga posten under Övriga rörelseintäkter. Antalet FOI projekt och aktivitetsnivån är något lägre än föregående år.

Rörelsekostnader

Rörelsens kostnader uppgår till 2 074 mkr (1 953). Personalkostnadsökningen är en följd av lönehöjningar och ökade pensionskostnader varav pensionskostnadsdelen är en följd av låg ränta och låg inflation vilket innebär ökade personalkostnader men samtidigt lägre räntedel. Ökningarna har delvis kunnat kompenseras av fortsatt minskade personalvolymmer. I kostnadsökningen ingår också att fjolåret inkluderade en kostnadsminskning av engångskaraktär avseende tidigare års reserveringar för omställningsåtgärder.

Det är också ökade löner och pensionskostnader som är huvudförklaringen till att Diverse externa kostnader ökat då dessa inkluderar köp av flygtrafikledning från NUAC (se rörelseintäkter ovan).

Avskrivningar visar en marginell minskning jämfört fjolåret främst på grund av de extra avskrivningar som gjordes i samband med årsbokslutet 2015.

Finansiella poster

Summan av ränteintäkter och räntekostnader uppgår till 28 mkr (-9). Förbättringen mot föregående år avser räntedelen i årets pensionskostnader som genom lägre indexeringsökning ger positiv ränteeffekt.

Räntabilitet och soliditet

Räntabiliteten på eget kapital efter skatt, mätt som 12-månaderstal, är negativ (8). Eftersom räntabiliteten mäts som 12-månaderstal påverkar den resultatförsämring som skedde i december 2015 – den stora pensionsskuldsökning som redovisades per 31 december 2015.

Soliditeten uppgick 2016-09-30 till 13 procent (15), en sänkning jämfört 2015 beroende på den stora pensionsskuldsökning 2015.

Investeringar

Utgifterna avseende investeringsprojekt uppgår till 69 mkr (46). Periodens största investeringar utgörs av uppgradering av system för VCS (talkommunikationsutrustning) på kontrollcentralerna, utbyggnad av RTC – centralen för fjärrstyrda torn – i Sundsvall, ersättningsanskaffning av huvudbildskärmar i flygtrafikledningssystemet TOPSKY, samt fortsatt utveckling och uppgradering av flygledningssystemet inom Coopans-samarbetet.

Utöver investeringsprojekten har anläggningstillgångarna ökat genom förvärv av aktier i det nybildade bolaget Saab Digital Air Traffic Solutions AB och kapitaltillskott med sammantaget 25 mkr.

Pensionsskulden

För helåret 2016 prognostiseras ett negativt resultat, -10 mkr, för LFV beroende på ökade pensionskostnader.

Diskonteringsräntan och pensionsskuldens förändring har stor betydelse för LFVs resultatutveckling. Statens Tjänstepensionsverk (SPV) har i början av november beslutat om de grunder som ska tillämpas vid beräkning av pensionsskuldens storlek kommande år.

LFVs redovisningsprinciper är att tillämpa innevarande års beräkningsgrunder under löpande år och kommande

års grunder i årsbokslutet, det vill säga beslut om grunderna för 2017 kommer att tillämpas i årsbokslutet per 31 december 2016. SPV:s beslut är att sänka det räntegolv som beslutades i november 2015 från 0,0 procent till -0,3

procent. En sänkning med 0,3 procentenheter innebär en kostnadsökning för LFV på nära 350 mkr varav cirka 80 procent finansieras via avgiftssystemet, men där resterande 20 procent är direkt resultatpåverkande.

RESULTATRÄKNING, MKR	KONCERNEN				AFFÄRSVERKET	
	2016 jan-sept	2015 jan-sept	2016 jan-dec Prognos	2015 jan-dec	2016 jan-sept	2015 jan-sept
Rörelsens intäkter						
Luftfartsintäkter	1 460	1 470	2 192	2 465	1 460	1 470
Kommersiella intäkter	650	611	859	823	633	591
Övriga rörelseintäkter	37	44	57	76	37	44
Summa rörelsens intäkter	2 148	2 125	3 108	3 364	2 131	2 105
Rörelsens kostnader						
Personalkostnader	-1 087	-1 007	-1 554	-1 509	-1 084	-1 001
Diverse externa kostnader	-884	-837	-1 186	-1 155	-879	-835
Avskrivningar	-103	-108	-142	-204	-103	-108
Summa rörelsens kostnader	-2 074	-1 953	-2 882	-2 868	-2 066	-1 944
Resultat från andelar i koncern- och intresseföretag	3	3	1	2	-	-
Rörelseresultat	76	175	227	498	65	161
Resultat från finansiella investeringar						
Ränteintäkter	28	8	40	10	28	8
Räntekostnader och liknande resultatposter	0	-17	-277	-468	0	-17
Resultat efter finansiella poster	104	166	-10	39	93	152
Skatt/skattmotsvarighet på periodens resultat ¹	-22	-36		-9	-20	-33
Periodens resultat	82	130	-10	30	72	119

BALANSRÄKNING, MKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2016 30 sept	2015 30 sept	2016 30 sept	2015 30 sept
Tillgångar				
Anläggningstillgångar	2 022	1 431	2 054	1 488
Omsättningstillgångar	5 188	4 807	5 094	4 693
Summa tillgångar	7 208	6 238	7 148	6 182
Skulder och Eget kapital				
Eget kapital	929	958	872	910
Avsättningar	5 438	4 630	5 438	4 630
Långfristiga skulder	360	215	360	215
Kortfristiga skulder	481	434	478	427
Summa eget kapital och skulder	7 208	6 238	7 148	6 182

FINANSIERINGSANALYSER, MKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2016 jan-sept	2015 jan-sept	2016 jan-sept	2015 jan-sept
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	383	239	374	227
Förändringar i rörelsekapital	-107	-259	-104	-237
Investeringsverksamheten	-96	-49	-69	-46
Finansieringsverksamheten	-19	233	-19	234
Förändring av likvida medel	161	164	182	177
Likvida medel vid årets början	4 347	3 942	4 276	3 855
Likvida medel vid periodens slut	4 508	4 106	4 458	4 032

1) Periodens skatt/skattmotsvarighet har beräknats med en schablonmässig skatt om 22% på resultat efter finansiella poster.

VERKSAMHET OCH MARKNAD

Flygtrafikledning

Tre teknikhändelser inträffade under andra kvartalet som påverkade LFVs leverans till kunder utifrån ett regularitetsperspektiv. De hade ingen flygsäkerhetspåverkan då LFV kunde avveckla trafiken på ett kontrollerat sätt, men påverkade kapaciteten i luftrummet. Dessa händelser har utretts tillsammans med våra partners och åtgärder har vidtagits för att stärka infrastrukturens robusthet.

Under tredje kvartalet har LFV hållit en hög leveransnivå till flygoperatörer och flygplatser. Vår leveransförmåga en route visar att nära 100 procent av flygningarna kunde genomföras utan försening.

Till våra flygplatskunder och Försvarmakten levererar vi kapacitet och tillgänglighet enligt avtalade nivåer. Under tredje kvartalet var det en enskild dag med ett längre avbrott i förmedlingssystemet för färdplaner mellan de nordiska länderna. Det medförde inte några negativa effekter för flygbolag och flygplatser och inga förseningar uppstod. LFV kommer fortsatt att arbeta för att minimera och förebygga effekterna av störningar i våra leveranser.

Flygsäkerhet

LFV når uppsatta flygsäkerhetsmål och rapporteringsbenägenheten är god i organisationen. Flygsäkerhetskulturprojektet har avslutats och arbetet med genomförande av återstående aktiviteter genomförs i linjen.

Marknad

På den svenska marknaden har LFV vunnit ett kontrakt på flygmätning för Swedavias flygplatser. Kontraktet är på fyra år med option på ytterligare fyra år. LFV kommer också att leverera konsulttjänster till Swedavia för att supportera projektet funktionella torn som innebär en standardisering.

Kristianstad flygplats kommer att göra om upphandlingen av flygtrafiktjänst efter att upphandlingen blivit föremål för domstolsprövning.

2,1 miljarder var LFVs omsättning under årets första nio månader.

På den internationella marknaden har LFV tecknat ett kontrakt på flygmätning på Avinors flygplatser. Kontraktet är på fem år med option på ytterligare två år.

LFV har deltagit i upphandlingen av flygtrafiktjänst på Torp Lufthavn som dock vanns av annan leverantör.

Medarbetare

Arbetet med en ny ledarprofil och en strategi för hur denna ska implementeras har tagits fram. Modellen bygger på tre kategorier av ledare: chefer på koncernledningsnivå, chefer som leder andra chefer samt chefer som leder medarbetare.

Nästa steg är att tillsätta ett genomförandeprojekt som ska stödja och följa upp implementeringen i verksamheten. Detta arbete kommer att bedrivas samtidigt med implementeringen av varumärkesplattformen och pågå under hela 2017.

Under kvartalet har LFVs medarbetarundersökning genomförts. Efter att resultatet har sammanställts har koncernledningen upprättat en handlingsplan inom åtta olika områden där man kommer att fokusera på åtgärder och aktiviteter. Exempel är ökad tydlighet kopplat till beslut och strategier, fortsatt arbete med varumärkesplattformen och värderingar och verka för ett utvecklat samarbete på alla nivåer.

LFV och personalorganisationerna ST och Saco har tecknat avtal om vad som händer vid en permanent behörighetsförlust för operativ personal av kapacitets- eller medicinska skäl. I och med det nya avtalet, som gäller från 1 september 2016, har det tagits om hand.

LFV-KONCERNEN

Består av affärsverket, det helägda holdingbolaget LFV Holding AB, det av holdingbolaget helägda dotterbolagen LFV Aviation Consulting AB och LFV Norway AS samt intresseföretagen NUAC HB till 50 %, Saab Digital Air Traffic Solutions AB till 41 % och Entry Point North AB till 25 %.

LFVs STYRELSE

Vi intygar att kvartalsrapporten ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Norrköping den 17 november 2016

Jan Olson, ordförande	Ann-Christine Hvittfeldt
Olle Sundin, generaldirektör	Eva Andrén
Marie Hafström	Per Nilsson
Mats Helgesson	Peter Lennartsson
Johan Davidson	Ann-Marie Bredberg